

[Finansministeren.]

pengepolitik har haft en voksende betydning som led i den økonomiske politik, og hvor det derfor har måttet anses for en yderst vigtig opgave at tilvejebringe grundlaget for en realistisk vurdering hos offentligheden af den statsfinansielle situation.

Ret hurtigt efter krigen afslutning indførtes den skik, at der i forbindelse med fremsættelse for det høje ting af forslag til finans- og skattelove blev givet en redegørelse for de økonomiske virkninger af forslagene. Forudsætningen for, at dette kunne lade sig gøre, var, at der blev tilvejebragt en samlet oversigt over statens indtægter, udgifter, finansieringsproblemer m. v., uafhængig af hvorledes den enkelte indtægt og udgift var posteret på statsbudgettet, som dengang var overordentlig kompliceret og uoverskueligt. Resultatet af dette arbejde med at tilvejebringe et samlet overblik over statsfinanserne blev fra foråret 1948 også offentliggjort i det årlige nationalbudget, senere Den økonomiske Årsoversigt. Formen for disse finansielle oversigter undergik i årenes løb en vis udvikling, og efterhånden nåede man en sådan grad af afklaring, at det fra og med 1955-56 fandtes muligt at foretage en omlægning og systematisering også af de formelle statsfinansielle aktstykker — finanslove og statsregnskab. Samtidig blev der — i maj 1955 — offentliggjort en detaljeret redegørelse for statsfinanserne i 1938-39 og i årene efter krigen, hvor der for en længere årrække blev tilvejebragt oplysninger om statens finanser opgjort efter de samme principper som i den nye budgetopstilling. Denne redegørelse er hvert år siden blevet ført à jour med en oversigt over den statsfinansielle stilling. I nogle år blev denne oversigt offentliggjort som et bilag til finanslovsforslaget og derefter som led i Den økonomiske Årsoversigt. Fra i år vil den blive offentliggjort som en selvstændig publikation, der fremkommer i løbet af få dage.

Det er mit indtryk, at både de ærede medlemmer og offentligheden har værdsat de bestræbelser, der har været udfoldet for at gøre det statsfinansielle vidnis mindre uigennemtrængeligt. Jeg har med tilfredshed iagttaget, at diskussioner på møder og i pressen om statsfinanserne i langt højere grad end tidligere er blevet egentlige poli-

tiske diskussioner om mål og midler. De er ikke i samme grad som tidligere tynget af usikkerhed om og ufrugtbare diskussioner af, hvorledes de faktiske forhold er.

En af de statsfinansielle oplysninger, der knytter sig stor interesse til i offentligheden, og som undertiden har været kommenteret meget livligt i pressen, er statens mellemværende med nationalbanken, som hver 14. dag kan læses af nationalbankens balance. Interessen er fuldt berettiget, idet dette mellemværende giver et vigtigt fingerpeg om udviklingen i statens finansieringsbehov, omend det ikke fortæller alt herom. Denne oplysning er vel samtidig den, som har givet størst anledning til misforståelser og forkerte vurderinger af statsfinansernes stilling.

Statens centrale kasserreserve er finansministeriets kontokurantkonto i nationalbanken eller — som den hedder i nationalbankens balance — finansministeriets løbende konto. Den altovervejende del af indbetalingerne til og udbetalingerne fra staten passerer denne konto, og ændringer af kontostillingen giver derfor nyttige oplysninger om forskydninger i forholdet mellem ind- og udbetalinger.

Imidlertid har det i det meste af krigs- og efterkrigsperioden ikke altid været så ligetil at fortolke disse oplysninger. Især i de første efterkrigsår blev meget store indbetalinger til staten, f. eks. af engangsskat, benyttet til afskrivning på reguleringskontoen, idet indbetalingerne vel gik ind på løbende konto, men straks blev videreført til reguleringskontoen. Endvidere er det fra tid til anden blevet bestemt ved lovgivning, at indbetalinger af den ene eller den anden slags skulle omposteres til særlige konti i nationalbanken, og en række omposteringer er også i tidens løb sket uden lovgivning herom. Som følge af disse omposteringer mellem løbende konto og de andre statskonti i nationalbanken har kontostillingen på løbende konto ikke afspejlet disse indbetalinger, der i tidens løb har haft et stærkt varierende omfang. Tilsvarende sker der nu i disse år i forbindelse med forskellige udbetalinger en ompostering fra særkonti til løbende konto, således at bevægelsen på løbende konto heller ikke registrerer, at disse udbetalinger finder sted.

Denne tingenes tilstand har som nævnt givet anledning til hyppige misforståelser af